

Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.

Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)

2_47_ORLZ_v1

Účinnosť od: 26.02.2007

Spracovateľ/kontakt: Ing. Mária Žáčková / tel. 920 7389	Podpis: Žáčková v. r.	Dňa: 26.02.2007
Schválil: Ing. Milan Chúpek, PhD., Mgr. František Petroci - OZŽ Milan Hošták - FS Jaroslav Vach - FPP Ing. Vladimír Lipták - ÚŽŽ Milan Šandor - FVČ Pavol Mačejko - ZPZŽ Ján Margala - ŽROZ Jozef Micsinai – NKOS - Ž	Podpis: Chúpek v. r. Petroci v. r. Hošták v. r. Vach v. r. Lipták v. r. Šandor v. r. Mačejko v. r. Margala v. r. Micsinai v. r.	Dňa: 26.02.2007 26.02.2007 26.02.2007 26.02.2007 26.02.2007 26.02.2007 26.02.2007 26.02.2007 26.02.2007
Gestorský útvar: Odbor riadenia ľudských zdrojov	Garant: riaditeľ ORLZ	Uloženie originálu: ORLZ
Rozdeľovník: Dozorná rada ,IA, KGR, MP, OS, ORKZ, OK, OIK, UO, SeM, SeRP, SeSZ, SeOTZ, UP, SeKPP, SeTTPP, SeRRP, SeSP, UE, SeUD, SeFR, SeCO, SePM, US, SePS, SeFM, SeL, SeIT		

Distribúcia riadeného výtlačku útvaru

Názov organizačného útvaru:

Za tlač zodpovedá:	Podpis:	Tlač zo systému – Dátum:	Počet a umiestnenie výtlačkov na útvare:

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 2 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

P O D P I S Y

za Železničnú spoločnosť Slovensko, a.s.:

Ing. Milan CHÚPEK, PhD. v. r.
generálny riaditeľ

za odborové orgány:

Mgr. František PETROCI v. r.
I. podpredseda OZŽ

Milan HOŠTÁK v. r.
prezident FS

Jaroslav VACH v. r.
prezident FPP

Ing. Vladimír LIPTÁK v. r.
prezident ÚŽŽ

Milan ŠANDOR v. r.
prezident FVČ

Pavol MAČEJKO v. r.
prezident ZPZŽ

Ján MARGALA v. r.
prezident ŽROZ

Jozef MICSINAI v. r.
predseda NKOS-Ž

garant:

Ing. Mária ŽAČKOVÁ v. r.
riaditeľka odboru riadenia ľudských zdrojov

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 3 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

OBSAH

PODPISY.....	2
SLEDOVANIE VYDANÍ A ZMIEN DOKUMENTU.....	5
Úvod.....	6
Článok 1 - Rozsah pôsobnosti.....	6
Článok 2 - Pracovný čas.....	6
Článok 3 - Prípravné práce.....	7
Článok 4 - Dĺžka pracovného času.....	7
Článok 5 - Pracovné režimy.....	7
Článok 6 - Pracovná zmena.....	8
Článok 7 - Určená dĺžka pracovnej zmeny.....	8
Článok 8 - Mimoriadne predĺženie určenej zmeny.....	8
Článok 9 - Norma pracovného času.....	9
Článok 10 - Nepretržitý odpočinok medzi dvomi zmenami.....	9
Článok 11 - Nepretržitý odpočinok v týždni.....	10
Článok 12 - Prestávky v práci.....	11
Článok 13 - Rozvrhnutie pracovného času zamestnancov v zácviku a vo výcviku.....	11
Článok 14 - Nočná práca.....	11
Článok 15 - Povinné školenia, skúšky a posudzovanie zdravotnej spôsobilosti.....	12
Článok 16 - Práca nadčas.....	12
Článok 17 – Dovoľenka.....	12
Článok 18 - Prekážky v práci.....	13
Článok 19 – Účasť na ďalšom vzdelávaní.....	14
Článok 20 – Prekážky na strane zamestnávateľa.....	14
Článok 21 - Prerušenie zmeny.....	14
Článok 22 – Pracovná pohotovosť.....	15
Článok 23 - Zmeny v turnuse.....	15
Článok 24 - Dočasné prerušenie cesty.....	16

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 4 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

Článok 25 - Režijná cesta vlakových a rušňových čiat.....	16
Článok 26 - Úprava pracovného času zamestnancov doprevádzajúcich dopravované vozidlá.....	17
Článok 27 - Podklady pre spracovanie turnusov	17
Článok 28 - Schvaľovanie turnusov	17
Článok 29 – Prípravné práce.....	18
Článok 30 - Tabuľka mesačných kalendárnych noriem pre pracovné režimy.....	19
Článok 31 - Tabuľky prepočtu dovolenky a výpočtu pomernej časti dovolenky	20
Článok 32 – Záverečné ustanovenia	21

SLEDOVANIE VYDANÍ A ZMIEN DOKUMENTU

Zoznam vydaní dokumentu

Číslo vydania	Popis	Účinnosť
1	Prvotné spracovanie	26.02.2007

Záznam o zmenách

Číslo zmeny	Popis	Účinnosť	Podpis správcu dokumentu
1.	Zmena č. 1	01.09.2007	Ščasnovičová v. r.
2.	Zmena č. 2	01.09.2007	Ščasnovičová v. r.
3.	Zmena č. 3	01.11.2007	Ščasnovičová v. r.
4.	Zmena č. 4	01.05.2008	Ščasnovičová v. r.

Upozornenie pre používateľov dokumentu:

Tento dokument je riadený elektronickým spôsobom. Aktuálne vydanie dokumentu je umiestnené na dokumentačnom serveri spoločnosti.

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 6 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

Úvod

Smernica aplikuje v podmienkach Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. (ďalej len „ZSSK“) ustanovenia Zákonníka práce a zákona č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. (ďalej v texte len zákon č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave).

Článok 1 - Rozsah pôsobnosti

1. Turnusový poriadok upravuje rozvrhnutie pracovného času a doby odpočinku turnusových zamestnancov.
2. Turnusoví zamestnanci sú zamestnanci, ktorí pracujú v zmenách zaradených do turnusu a zamestnanci, ktorým zmeny sú určované podľa potrieb prevádzky (ďalej len „dispozičný zamestnanec“).
3. Turnus je pravidelne sa opakujúci rozvrh pracovného času pri prácach konaných každý deň, teda aj v sobotu, nedeľu a vo sviatok, v zmenách s pravidelným, či nepravidelným nástupom práce, s rovnakou alebo nerovnakou dĺžkou zmeny. Tento cyklus sa prerušuje podľa potreby prevádzky.
4. Dispozičný zamestnanec je zamestnanec s nerovnomerne rozvrhnutým pracovným časom pracujúci v doprave, ktorému zamestnávateľ nemôže vzhľadom na podmienky prevádzky, vypracovať v rámci nerovnomerne rozvrhnutého pracovného času písomný rozvrh zmien s platnosťou na týždeň a oznámiť ho zamestnancovi najneskôr týždeň vopred.

Článok 2 - Pracovný čas

1. Pracovný čas je čas, v ktorom turnusoví zamestnanci plnia pracovné výkony, vykonávajú prípravné práce, režijné cesty, zúčastňujú sa na povinnom školení, služobných skúškach (len v riadnom termíne), posudzovaní zdravotnej spôsobilosti, opravujú služobné pomôcky a poskytujú sa im prestávky na odpočinok a jedenie.
2. Rozvrhnutie pracovného času je upravené turnusom, ktorý je spracovaný po dohode so zástupcami zamestnancov na stanovený pracovný čas tak, aby v priemere za pravidelne sa opakujúce obdobie turnusu zodpovedal určenému týždennému fondu pracovného času. Pre dispozičných zamestnancov sa určuje podľa potrieb prevádzky za podmienky dodržania mesačnej kalendárnej normy pracovného času, alebo po dohode s týmto zamestnancom ako turnusová norma podľa vopred naplánovaných zmien v príslušnom mesiaci.
3. Pracovný čas zamestnanca nesmie prekročiť v priebehu týždňa 60 hodín. Týždňom sa rozumie obdobie siedmich po sebe nasledujúcich dní.

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 7 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

Článok 3 - Prípravné práce

1. Prípravné práce sú pracovné činnosti, ktoré bezprostredne súvisia s plnením pracovných výkonov. Musia byť zapracované v rozvrhu služby (turnuse).
2. Za prípravné práce sa považujú:
  - a) práce, ktoré súvisia s odovzdaním a prevzatím zmeny,
  - b) ostatné práce pred začiatkom a po skončení pracovného výkonu.
3. Doba na prípravné práce sa určí čo najúčelnejšie na základe technologických postupov, výkonov a miestnych podmienok (viď. článok 29).

Článok 4 - Dĺžka pracovného času

1. Turnusovým zamestnancom je dĺžka týždenného pracovného času v nepretržitom, jednozmennom (obdeň), dvojjzmennom a trojjzmennom pracovnom režime stanovená kolektívnou zmluvou.

Článok 5 - Pracovné režimy

1. Nepretržitým pracovným režimom je režim práce, ktorá sa koná každodenne, t.j. aj v sobotu, nedeľu a vo sviatok v ktorýkoľvek denný a nočný čas. Pritom nerozhoduje, či zmeny, v ktorých sa práca koná, bezprostredne na seba nadväzujú, t.j. či pri nich dochádza k osobnému odovzdaniu práce, alebo medzi jednotlivými zmenami sa vyskytujú prestávky a jedna bezprostredne nenadväzuje na druhú.
2. Pri nepravidelnom nástupe do zmien sa jedná o také nástupy do zmien, ktoré v rôznych dňoch nie sú určené turnusom na rovnaký denný čas.
3. U zamestnancov s pravidelným nástupom do práce má úprava pracovného času z prevádzkových dôvodov charakter nepretržitého pracovného režimu za týchto podmienok:
  - a) v turnuse pracujú striedavo najmenej traja zamestnanci,
  - b) prerušenie prevádzky má charakter pevnej prestávky a pracovisko je obsadené v priemere minimálne 16 hodín denne za obdobie 28 dní.

Pracovný čas vlakových a rušňových čiat sa považuje vždy za nepretržitý pracovný režim.

4. Pri dvojjzmennom pracovnom režime nie je pracovisko obsadené plných 24 hodín (spravidla je obsadené len do dvoch tretín). Zamestnanci sa pravidelne striedajú v ranných a popoludňajších zmenách. Náväznosť zmien v dvojjzmennom režime práce je zachovaná aj vtedy, ak je medzi nimi pevná prestávka z prevádzkovo-technických dôvodov.
5. Ostatná úprava pracovného času na pracoviskách sa považuje za jednozmenný pracovný režim.

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 8 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

Článok 6 - Pracovná zmena

1. Pracovná zmena je čas od nástupu do ukončenia pracovného výkonu vrátane času prípravných prác, pracovných prestávok, pohotovosti v rámci pracovnej zmeny a režijných ciest. Miesto a čas začiatku a ukončenia zmeny, ako aj rozvrh pracovných zmien určuje vedúci organizačného útvaru alebo ním poverený vedúci zamestnanec po dohode so zástupcami zamestnancov v rámci miest výkonu práce dohodnutých v pracovnej zmluve.

Článok 7 - Určená dĺžka pracovnej zmeny

1. Dĺžka pracovnej zmeny nesmie v zásade prekročiť 15 hodín. Zmena môže byť predĺžená o čas prípravných prác a čas režijných ciest na konci zmeny.
2. U zamestnancov rušňových čiat nemôže dĺžka pracovnej zmeny prekročiť 12 hodín s výnimkou prípadov uvedených v bode 3 a 4 tohto článku.
3. Pri pravidelnom striedaní denných a nočných zmien alebo len denných zmien u zamestnancov rušňových čiat, môže byť dĺžka zmeny stanovená až v rozsahu do 13 hodín.
4. Dĺžka zmeny podľa bodu 2 a 3 tohto článku sa môže predĺžiť:
  - a) po príchode vlaku do stanice o čas potrebný na odstavenie vozidla na vopred stanovené miesto v stredisku prevádzky depa alebo v železničnej stanici a na ukončenie zmeny,
  - b) o čas prípravných prác u zamestnancov so stanoveným pracovným časom kratším ako 37,5 hodín týždenne, len na konci zmeny,
  - c) o čas doprodu nečinného hnacieho vozidla na konci zmeny,
  - d) o čas režijnej cesty na konci zmeny.
5. V prípadoch uvedených v predchádzajúcich bodoch nesmie dĺžka zmeny presiahnuť 15 hodín okrem prípadov, keď je na konci zmeny režijná cesta.
6. Pracovná zmena, ktorá nenadväzuje na predchádzajúcu alebo nasledujúcu zmenu, nemôže byť kratšia ako dĺžka dennej kalendárnej normy podľa týždenného pracovného času.

Článok 8 - Mimoriadne predĺženie určenej zmeny

1. Stanovená pracovná zmena môže byť zamestnávateľom mimoriadne predĺžená len za podmienok v bode 2 tohto článku. Takto predĺžená pracovná zmena ale nesmie presiahnuť 15 hodín okrem prípadov, keď je na konci zmeny režijná cesta.
2. Pracovná zmena môže byť výnimočne predĺžená nad stanovenú dĺžku pracovnej zmeny len:
  - a) po predchádzajúcom súhlase rušňovej alebo vlakovej čaty v tých prípadoch, keď je potrebné dopraviť vlak do stanice určenia alebo do stanice, v ktorej sa môžu rušňové alebo vlakové čaty vymeniť,

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 9 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

- b) pri živelných pohromách, snehových kalamiťach, železničných nehodách. Súhlas udeľuje vedúci organizačného útvaru alebo ním poverený vedúci zamestnanec.
3. Pri obsadení činného hnacieho vozidla len rušňovodičom sa môže zmena s traťovým výkonom predĺžiť podľa bodu 2 písm. a) a b) tohto článku len za podmienok uvedených v článku 7 bode 4.

Článok 9 - Norma pracovného času

1. Pre turnusových zamestnancov zaradených do turnusu s nerovnomerne rozvrhnutým pracovným časom sa použije turnusová norma, ktorá musí korešpondovať v prepočte s ročným fondom pracovného času. Turnusová norma je počet hodín v príslušnom mesiaci vyplývajúci z rozvrhu zmien turnusu spracovaného podľa stanoveného týždenného fondu pracovného času.
2. Normou pracovného času pre dispozičných zamestnancov môže byť:
  - a) počet hodín v príslušnom mesiaci vyplývajúci zo stanoveného týždenného fondu pracovného času a počtu kalendárnych dní v tomto mesiaci, alebo
  - b) po dohode s týmto zamestnancom turnusová norma z vopred naplánovaných zmien v príslušnom mesiaci.
3. Ak pracuje zamestnanec len časť mesiaca, stanoví sa norma pracovného času takto:
  - a) u zamestnancov s turnusovou normou pracovného času sa kráti turnusom stanovený fond pracovného času v príslušnom mesiaci o celkový čas plánovaného, ale v dôsledku neprítomnosti odpadnutého výkonu,
  - b) u zamestnancov s kalendárnou normou pracovného času sa kráti celkový mesačný fond pracovného času v príslušnom kalendárnom mesiaci o priemernú dennú normu (viď. článok 30) vynásobenú počtom kalendárnych dní neprítomnosti,
  - c) pri preradení zamestnanca na pracovisko, na ktorom sa uplatňuje iná norma pracovného času, alebo na ktorom je stanovený iný týždenný fond pracovného času, stanoví sa mesačná norma ako súčet noriem určených osobitne za jednotlivé časti mesiaca.

Článok 10 - Nepretržitý odpočinok medzi dvomi zmenami

1. Zamestnanec má nárok na minimálny denný odpočinok trvajúci 11 po sebe nasledujúcich hodín za 24 hodín. Tento odpočinok možno skrátiť až na 8 hodín zamestnancovi staršiemu ako 18 rokov v nepretržitej prevádzke a pri turnusovej práci, pri naliehavých opravárenských prácach, ak ide o odvrátenie nebezpečenstva ohrozujúceho život alebo zdravie zamestnancov, a pri mimoriadnych udalostiach.
2. Vo výnimočných prípadoch môže byť zamestnancom s pravidelným nástupom do práce s ich súhlasom skrátený odpočinok na 6 hodín za podmienok poskytnutia

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 10 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

odpočinku s možnosťou spánku na lôžku. Zamestnancom s nepravidelným nástupom do práce a s nerovnakou dĺžkou zmien pri poskytnutí odpočinku s možnosťou spánku na lôžku môže byť s ich súhlasom odpočinok na domovskom výkonnom pracovisku skrátený až na 6 hodín. Ak bola predchádzajúca zmena kratšia ako 6 hodín, dĺžka tohto odpočinku sa musí rovnať najmenej dĺžke trvania tejto predchádzajúcej zmeny, minimálne však tri hodiny.

3. U zamestnancov s nepravidelným nástupom práce a nerovnakou dĺžkou zmien musí byť na inom ako domovskom výkonnom pracovisku zabezpečený odpočinok medzi dvomi zmenami v dĺžke aspoň 6 hodín. Ak bola predchádzajúca zmena kratšia ako 6 hodín, v dĺžke tejto predchádzajúcej zmeny, najmenej 3 hodiny. Pobyť nesmie presiahnuť 9 hodín a musí byť pri ňom vytvorená možnosť spánku na lôžku. Plánovaný odpočinok musí byť poskytnutý zásadne na určenom mieste.
4. Odpočinok podľa bodov 2 a 3 tohto článku možno skrátiť dvakrát v priebehu týždňa za podmienok, že ku skráteniu nedôjde v dvoch po sebe nasledujúcich dňoch a odpočinok v nasledujúcom týždni bude predĺžený o čas predchádzajúceho skrátenia.
5. Plánovaný odpočinok medzi dvomi zmenami vlakových a rušňových čiat musí byť zabezpečený s možnosťou spánku na lôžku (paplón, vankúš s návlečkou a plachta) v samostatnej miestnosti s primeraným vybavením. Tento odpočinok musí byť zabezpečený tak, aby sa zamestnanci počas odpočinku so spánkom na lôžku vzájomne nerušili z dôvodu rozdielnych nástupov a ukončení pracovných zmien.
6. Pri obsadení hnacieho dráhového vozidla len rušňovodičom, musí byť odpočinok so spánkom na lôžku zabezpečený rušňovodičovi v samostatnej miestnosti s primeraným vybavením.

Článok 11 - Nepretržitý odpočinok v týždni

1. Zamestnávateľ je povinný rozvrhnúť pracovný čas tak, aby zamestnanec mal nepretržitý odpočinok v týždni v trvaní 60 hodín.
2. Ak povaha práce a podmienky prevádzky neumožňujú rozvrhnúť pracovný čas podľa bodu 1 tohto článku, je zamestnávateľ povinný rozvrhnúť pracovný čas tak, aby zamestnanec mal nepretržitý odpočinok v týždni v trvaní najmenej 48 hodín.
3. Ak z preukázateľných objektívnych technických alebo organizačných dôvodov nemožno rozvrhnúť pracovný čas podľa bodov 1 a 2 tohto článku, zamestnávateľ môže po dohode so zástupcami zamestnancov rozvrhnúť týždenný pracovný čas tak, aby zamestnanec mal nepretržitý týždenný odpočinok v trvaní 24 hodín, ktorý bezprostredne nasleduje po nepretržitom dennom odpočinku v trvaní najmenej 8 hodín.

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 11 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

Článok 12 - Prestávky v práci

1. Prestávky v práci sú:
  - a) pracovné prestávky na odpočinok a jedenie podľa príslušných ustanovení Zákonníka práce, zákona č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a kolektívnej zmluvy, ktoré je potrebné čerpať vo vhodnom čase ak ide o prácu, ktoré sa nemôžu prerušiť,
  - b) pevné prestávky, počas ktorých môže zamestnanec opustiť pracovisko a doba ich trvania sa do pracovného času nezapočítava.
2. Pri delenej zmene sa považuje za prerušenie zmeny každé prerušenie práce, ktoré je súvisle dlhšie ako 60 minút. Zmena môže byť po dohode so zástupcami zamestnancov rozdelená najviac na dve časti. V prípade potreby zamestnávateľa môže byť po dohode so zamestnancom zmena rozdelená najviac na tri časti.

Článok 13 - Rozvrhnutie pracovného času zamestnancov v zácviiku a vo výcviku

1. Rozvrhnutie pracovného času zamestnancov v zácviiku a vo výcviku a zamestnancov, ktorí sú určení na oboznámenie sa s miestnymi a traťovými pomermi, určí vedúci organizačného útvaru alebo ním poverený vedúci zamestnanec s prihliadnutím na využitie fondu pracovného času, hospodárnosť z hľadiska organizácie a bezpečnosť pri práci.

Článok 14 - Nočná práca

1. Nočná práca je práca vykonávaná v čase medzi 22.hodinou a 6.hodinou.
2. Za nočnú zmenu sa považuje zmena, v ktorej sa vykonáva práca v noci v rozsahu najmenej troch hodín po sebe nasledujúcich.
3. Ak trvá nočná pracovná zmena do 8 hodín vrátane, môže zamestnanec odpracovať najviac 6 nočných zmien za sebou. Zmeny dlhšie ako 8 hodín môže zamestnanec vykonať najviac v dvoch po sebe nasledujúcich nociach.
4. Turnusoví zamestnanci, ktorí majú určenú povinnosť sledovať postavenie návestidiel a nevykonávajú traťový výkon (staničný posun), môžu odpracovať najviac dve nočné zmeny za sebou.
5. Turnusoví zamestnanci, ktorí majú určenú povinnosť sledovať postavenie návestidiel a vykonávajú traťový výkon, môžu vykonať najviac dve nočné zmeny za sebou, pričom súčet traťového výkonu v týchto zmenách nemôže byť viac ako 5 hodín v čase od 0.⁰⁰ do 5.⁰⁰ hodín.
6. Priemerná dĺžka pracovného času zamestnanca pracujúceho v noci nesmie presiahnuť desať hodín v priebehu 24 hodín v dobe najviac šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov. Pri výpočte priemernej dĺžky pracovného času sa vychádza z päťdenného pracovného týždňa.

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 12 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

Článok 15 - Povinné školenia, skúšky a posudzovanie zdravotnej spôsobilosti

1. Povinné školenie a skúšky slúžia na trvalé doplňovanie znalostí zamestnancov, ktoré potrebujú na výkon svojej práce. Potrebný časový rozvrh na získavanie znalostí je stanovený osobitným opatrením.
2. Rozsah trvania posudzovania zdravotnej spôsobilosti (v zmysle vyhlášky č. 499/2007 Z. z. o zdravotnej, zmyslovej a psychologickkej spôsobilosti osôb pri prevádzkovaní dráhy a prevádzkovaní dopravy na dráhe), ktorý sa započítava do pracovného času, je určený na 8 hodín. Ak zamestnanec v rámci posudzovania zdravotnej spôsobilosti vykonáva aj psychologické vyšetrenie, potom čas trvania posudzovania zdravotnej spôsobilosti je určený v rozsahu 15 hodín. Povinnosť zúčastniť sa posudzovania zdravotnej spôsobilosti stanovuje osobitný predpis.
3. Rozsah trvania posudzovania zdravotnej spôsobilosti na prácu v noci, na vedenie motorového vozidla, pri rizikových prácach a pri iných druhoch posudzovania zdravotnej spôsobilosti v zmysle osobitných predpisov, ktorý sa započítava do pracovného času, je určený na nevyhnutne potrebný čas.

Článok 16 - Práca nadčas

1. Práca nadčas je práca vykonávaná zamestnancom na príkaz alebo so súhlasom zamestnávateľa nad normu pracovného času určenú podľa článku 9. Zamestnávateľ môže zamestnancovi po dohode s ním poskytnúť za prácu nadčas namiesto zvýšenia mzdy za nadčas náhradné voľno a to najneskôr v dobe troch kalendárnych mesiacov, pokiaľ sa nedojednala iná doba. Ak zamestnávateľ neposkytne zamestnancovi náhradné voľno v dobe uvedenej v predchádzajúcej vete, patrí mu popri dosiahnutej mzde aj zvýšenie mzdy za prácu nadčas.
2. Ak je zamestnancovi s turnusovou normou pracovného času nariadený výkon potrebný na doplnenie mesačnej normy alebo ročnej normy pracovného času, tento výkon nie je prácou nadčas. Na doplnenie ročnej normy pracovného času je možné nariadiť, za podmienok dodržania stanoveného odpočinku v týždni a maximálnej dĺžky týždenného pracovného času, v mesiacoch október, november a december po jednej zmene, a to len v prípade, keď má zamestnanec chýbajúce hodiny do ročnej normy pracovného času, ak sa zamestnanec so zamestnávateľom nedohodne inak.

Článok 17 – Dovoľenka

1. Dovoľenka sa poskytuje turnusovým zamestnancom v kalendárnych dňoch. Pri nároku 4 týždňov dovoľenky patrí zamestnancovi 28 dní dovoľenky a pri nároku 5 týždňov, 35 dní dovoľenky.
2. Nástup na dovoľenku a jej čerpanie určuje zamestnávateľ podľa príslušných ustanovení Zákonníka práce tak, aby pracovný čas podľa stanoveného turnusu, ktorý odpadne v dôsledku čerpania dovoľenky, bol v podstate zhodný s pracovným

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 13 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

časom zodpovedajúcim dennej norme pracovného času a príslušnému počtu kalendárnych dní dovolenky.

3. Pri dovolenke určenej podľa plánu dovolení sa jej čerpanie organizuje tak, aby nedochádzalo k významnému zvýhodneniu zamestnanca alebo zamestnávateľa. Významným zvýhodnením sa rozumie viac ako polovica dennej normy pracovného času. Dodatočné vyrovnávanie rozdielov medzi odpadnutým pracovným časom a príslušným počtom kalendárnych dní dovolenky pri nariaďovaní nadčasovej práce alebo určovaní budúcej dovolenky je neprípustné.
4. Pri prerušení dovolenky sa do dovolenky počítajú kalendárne dni až do dňa prerušenia bez ohľadu na odpadnutý pracovný čas.
5. Do dovolenky sa započítavajú dni s pracovnými zmenami alebo časťami zmeny a dni turnusového voľna počas dovolenky. Ďalej sa do dovolenky započítavajú dni turnusového voľna, ktoré bezprostredne predchádzajú prvému dňu s pracovnou zmenou alebo časťou zmeny odpadnutej pre dovolenku a dni turnusového voľna, ktoré bezprostredne nadväzujú na posledný deň s pracovnou zmenou alebo časťou zmeny odpadnutej pre dovolenku, ak je to potrebné na dodržanie zásady, aby nedošlo k významnému zvýhodneniu zamestnanca alebo zamestnávateľa pri čerpaní dovolenky.
6. Ak na deň sviatku počas čerpania dovolenky prípadne turnusom stanovená zmena alebo časť zmeny, tento deň sa nezapočítava do dovolenky. V rozsahu, v ktorom zmena alebo jej časť zasahuje do kalendárneho dňa sviatku, ide o odpadnutý výkon vo sviatok a zamestnancovi patrí za tento čas náhrada mzdy vo výške priemerného zárobku.
7. Dispozičným zamestnancom sa poskytuje náhrada mzdy za sviatok, ak je sviatok v priebehu dovolenky, vždy vo výške dennej normy pracovného času, pokiaľ nebola dĺžka zmeny vopred určená. Deň sviatku sa do dovolenky nezapočítava.

Článok 18 - Prekážky v práci

1. Ak je podľa príslušných pracovnoprávných ustanovení rozsah pracovného voľna s náhradou mzdy pri prekážkach v práci určený na nevyhnutne potrebný čas, poskytne sa náhrada mzdy za preukázaný čas trvania prekážky v práci.
Ak je rozsah pracovného voľna pri prekážkach v práci určený v dňoch, poskytne sa zamestnancovi náhrada mzdy za počet hodín plánovanej zmeny (zmien) alebo jej časti, ktorá zasahuje do kalendárneho dňa prekážky v práci.
2. Pri prekážkach v práci je zamestnanec povinný po skončení trvania prekážky alebo pred začiatkom nastúpiť na plánovanú zmenu. Ak to z prevádzkových dôvodov nie je možné, na zostávajúci čas plánovanej zmeny prideli sa zamestnancovi náhradná práca.
3. Ak zamestnanec pred alebo po skončení trvania prekážky v práci nastúpi do práce a zamestnávateľ mu nepridelí náhradnú prácu, považuje sa rozdiel času prekážky v práci a plánovanej zmeny podľa Zákonníka práce za prekážky na strane zamestnávateľa.

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 14 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

Ak sa zamestnávateľ dohodne so zamestnancom, že pred alebo po skončení trvania prekážky v práci nenastúpi do práce, alebo ak zamestnanec z vážnych preukázateľných dôvodov nemohol nastúpiť pred alebo po skončení trvania prekážky v práci do práce, čas pred a po skončení prekážky v práci v rozsahu pôvodne plánovanej zmeny sa považuje za ospravedlnenú neprítomnosť v práci a neposkytuje sa za tento čas náhrada mzdy. Zamestnávateľ je povinný umožniť zamestnancovi výkon na doplnenie mesačnej normy pracovného času. Ak nie je doplnenie výkonu umožnené, ide o prekážku v práci na strane zamestnávateľa a zamestnancovi patrí náhrada mzdy vo výške priemerného zárobku.

4. Ak prípadne ktorákoli prekážka v práci na čas alebo deň (ak je rozsah pracovného voľna určený v dňoch), kedy zamestnanec z iného dôvodu aj tak nepracuje, nemôže sa mu poskytnúť na dobu trvania prekážky v práci náhrada mzdy.
5. Dispozičným zamestnancom sa poskytuje náhrada mzdy za prekážku v práci vždy v rozsahu dennej normy. To neplatí, ak dispozičný zamestnanec je na určité obdobie, minimálne na tri zmeny, zaradený do turnusu za chýbajúceho zamestnanca. V takom prípade sa postupuje rovnako ako u zamestnancov zaradených do turnusu.

Článok 19 – Účasť na ďalšom vzdelávaní

1. Pracovné voľno stanovené podľa osobitných predpisov počtom dní sa prepočítava na hodiny, a to tak, že na 1 deň pracovného voľna sa poskytne študijné voľno v dĺžke 1/5 určeného týždenného pracovného času zamestnanca. Spôsob čerpania pracovného voľna v hodinách sa dohodne osobitnou dohodou.

Článok 20 – Prekážky na strane zamestnávateľa

1. Ak zamestnanec nemôže vykonávať prácu pre prechodný nedostatok spôsobený poruchou na strojovom zariadení, v dodávke surovín alebo pohonnej sily, chybnými pracovnými podkladmi alebo inými podobnými prevádzkovými príčinami (prestoj) a nebol počas tejto doby po dohode, v súlade so Zákonníkom práce, preradený na inú prácu, jedná sa o prekážku na strane zamestnávateľa. Tieto príčiny musia byť náhodilé, neočakávané.

Článok 21 - Prerušenie zmeny

1. Prerušenie zmeny vzniká len za predpokladu, že prerušenie práce je súvisle viac ako 60 min.
2. Doba prerušenia zmeny od 61 do 180 min. sa považuje za pohotovosť v rámci pracovnej zmeny a nezapočítava sa do pracovného času.
3. Doba prerušenia zmeny v dĺžke nad 180 min. sa nezapočítava do pracovného času a v tejto dobe môže zamestnanec pracovisko opustiť.

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 15 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

4. Prerušenie zmeny dlhšie ako 180 minút v čase od 22.⁰⁰ do 6.⁰⁰ hod sa nezapočítava do pracovného času iba pri poskytnutí odpočinku s možnosťou spánku na lôžku. Ak zamestnanec nemá zabezpečenú možnosť odpočinku na lôžku, posudzuje sa doba prerušenia medzi 22.⁰⁰ a 6.⁰⁰ hod. ako prekážka v práci na strane zamestnávateľa podľa Zákonníka práce. Časy pred 22.⁰⁰ a po 6.⁰⁰ hod. sa posudzujú samostatne podľa príslušných ustanovení Turnusového poriadku.
5. U zamestnancov sa doba prerušenia zmeny, ktoré vznikne na území cudzích železničných správ, započíta do pracovného času.
6. Vedúci základného pracoviska alebo ním poverený vedúci zamestnanec je povinný určiť zamestnancovi, ktorý má nariadenú pohotovosť v rámci pracovnej zmeny, miestnosť s primeraným vybavením, kde sa môže zamestnanec počas pohotovosti zdržovať. Povinnosť zabezpečiť miestnosť, kde sa môže zamestnanec zdržovať, má vedúci základného pracoviska alebo ním poverený vedúci zamestnanec aj počas doby prerušenia v zmene aj v dennej dobe.

Článok 22 – Pracovná pohotovosť

Pracovnú pohotovosť upravuje Smernica o pracovnom čase a dobe odpočinku.

Článok 23 - Zmeny v turnuse

1. Zamestnanec je povinný neodkladne oznámiť zamestnávateľovi dôvody, pre ktoré nemôže nastúpiť na zmenu.

Zamestnanec musí byť o každej časovej zmene turnusu (napr. z dôvodu práceneschopnosti, prekážky v práci u iného zamestnanca a pod.) včas vyzoomený, a to:

- a) pri zrušení pôvodne plánovanej zmeny najneskôr ešte doma pred odchodom do zmeny alebo v obratovej stanici ešte pred nástupom na odpočinok,
  - b) pri určení nástupu do neplánovanej zmeny sa organizácia riadi príslušnými ustanoveniami Zákonníka práce a Turnusového poriadku (odpočinok medzi dvomi zmenami, týždenný pracovný čas, nočná práca a pod.).
2. Zámena turnusového výkonu s odpočinkom za turnusový výkon bez odpočinku a naopak sa nemôže nariadiť.

Ak nebude turnusovým zamestnancom časová zmena turnusu včas oznámená a náhradný výkon im bude pridelený až pri nástupe do zmeny, považuje sa pri:

- a) pridelení novej dlhšej zmeny čas presahujúci skončenie pôvodne plánovanej zmeny za prácu nadčas u zamestnancov s turnusovou normou pracovného času. U zamestnancov s kalendárnou normou pracovného času sa tento čas považuje za prácu nadčas po naplnení mesačnej kalendárnej normy,

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 16 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

- b) pridelení novej kratšej zmeny čas chýbajúci do skončenia alebo do dĺžky pôvodne plánovanej zmeny u zamestnancov s turnusovou normou pracovného času za prekážku v práci na strane zamestnávateľa. U zamestnancov s kalendárnou normou pracovného času za prekážku v práci na strane zamestnávateľa, ak z tohto dôvodu nebude naplnená mesačná norma.
3. Dôvodom na zmenu stanoveného rozvrhu zmien nemôže byť sviatok.
  4. Ak v dôsledku sviatku príde k poklesu dopravy, ktorý umožňuje zníženie početného obsadenia pracovísk, resp. odrieknutie vlakov a zamestnanec nepracuje, pretože sviatok pripadol na jeho plánovanú zmenu, patrí mu náhrada mzdy vo výške priemerného zárobku v rozsahu pôvodne plánovaného výkonu. Za odpadnutý výkon vo sviatok nie je možné nariadiť náhradný výkon.

Článok 24 - Dočasné prerušenie cesty

1. Pri prerušení cesty rušňových a vlakových čiat po nastúpení zmeny a pridelení výkonu pokračuje výkon práce aj v čase, keď vlak je v pokoji, pretože zamestnanec sleduje traťové a signalizačné zariadenia, prístroje na rušni, udržuje rušeň v stave okamžitého použitia, nesmie sa vzdialiť od vlaku a pod. a preto ide o plnenie pracovných úloh.
2. V čase, keď vlaková alebo rušňová čata čaká na príchod (odchod) plánovaného vlaku, je povinná čerpať prestávku na jedlo a oddych, plniť ostatné povinnosti, ktoré súvisia s výkonom práce a povinnosti uložené vedúcim zamestnancom v rámci druhu práce dohodnutého v pracovnej zmluve, napr. opravy cestovných poriadkov, služobných predpisov, prehliadku vozňov v rámci zvýšenej kultúry cestovania, prehliadku vozidiel a pod. Tieto časy sa započítavajú do pracovného času a počas nich sa zamestnanec nesmie vzdialiť z pracoviska. Predchádzajúca veta platí aj pre časy, ktoré vznikli pri ceste s náskokom.

Článok 25 - Režijná cesta vlakových a rušňových čiat

1. Režijná cesta je čas potrebný na premiestnenie zamestnanca v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh z dohodnutého miesta alebo určeného miesta výkonu práce do iného miesta výkonu práce pred jeho začiatkom, alebo čas potrebný na premiestnenie z miesta výkonu práce do iného miesta výkonu práce v jeho priebehu, alebo čas potrebný na premiestnenie z miesta výkonu práce do dohodnutého miesta alebo určeného miesta výkonu práce po skončení pracovného výkonu:
  - a) dopravným prostriedkom, kedy sa do pracovného času započíta čas potrebný pre toto použitie (použije sa najbližší a najvýhodnejší prípoj, spojenie). Dĺžku časov pre jednotlivé spojenia vopred určí vedúci príslušného základného pracoviska alebo ním poverený vedúci zamestnanec po dohode so zástupcami zamestnancov,

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 17 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

- b) peši (chôdza), kedy sa do pracovného času započítava čas potrebný na prekonanie vzdialenosti, a to 3 minúty za každých i začatých 200 metrov. Režijnú cestu peši pri vzdialenosti nad 4 km môže zamestnávateľ uplatniť len s predchádzajúcim súhlasom zástupcov zamestnancov.

Premiestnenie zamestnancov formou režijnej cesty je zamestnávateľ povinný realizovať v súvislosti s traťovým výkonom práce. Pri ostatných výkonoch práce zamestnávateľ uplatní premiestnenie zamestnanca formou vyslania na pracovnú cestu.

2. Režijná cesta vlakom musí byť uvedená v prevádzkovom zázname, čo oprávňuje zamestnanca na cestovanie v 2. vozňovej triede. Pri ceste nad 200 kilometrov jedným smerom sa môže použiť 1. vozňová trieda.
3. Čas režijnej cesty sa započítava do pracovného času.

Článok 26 - Úprava pracovného času zamestnancov doprevádzajúcich dopravované vozidlá

1. Pre zamestnancov, ktorí sprevádzajú železničné vozidlá dopravované vo vlaku nevyvíjajúce žiadnu ťažnú silu, platí úprava v predchádzajúcich ustanoveniach okrem článkov 7, 8 a 14 bodu 4. V pracovnej zmene musí byť počas 24 hodín poskytnutý odpočinok na lôžku v dĺžke najmenej 6 hodín.

Článok 27 - Podklady pre spracovanie turnusov

1. Turnus sa zostavuje s prihliadnutím na:
  - a) grafikon vlakovej dopravy, staničné a prevádzkové poriadky základných pracovísk, technologické postupy a pod. Pre rozsah prác a podmienok potreby zamestnancov podľa noriem obslúh platia osobitné predpisy,
  - b) všeobecný záujem s ohľadom na hospodárnosť a bezpečnosť dopravy a oprávnené záujmy zamestnancov.

Článok 28 - Schvaľovanie turnusov

1. Turnus sa zostavuje podľa potrieb grafikonu vlakovej dopravy v príslušnom organizačnom útvare alebo z poverenia príslušného vedúceho zamestnanca organizačného útvaru na nižšom organizačnom stupni a schváli sa po dohode so zástupcami zamestnancov.
2. So schváleným turnusom musí byť zamestnanec vopred oboznámený. Na každom pracovisku sa turnus vyvesí na mieste prístupnom všetkým zamestnancom najmenej 7 dní pred jeho platnosťou. Grafické znázornenie turnusu sa vypracuje pre každé pracovisko, čatu a zamestnanca.

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 18 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

3. Rozvrhnutie pracovného času na jednotlivé týždne sa stanovuje na dobu 12 mesiacov.

Článok 29 – Prípravné práce

1. Podľa článku 3 sa za prípravné práce považujú:
- práce, ktoré súvisia s odovzdaním a prevzatím zmeny. Čas na odovzdávku a prevzatie sa určí čo najúčelnejšie vzhľadom na miestne podmienky a danú technológiu práce. Na jednotlivé pracovné činnosti môže byť maximálne:
    - 10 minút:

strojmajster, komandujúci v nepretržitej prevádzke, kurič kotlov, vedúci posunu v stredisku prevádzky depa, majster pre vozne v nepretržitej prevádzke
    - 30 minút:

ústredný dispečer, regionálny dispečer, strojmajster v stredisku prevádzky depa, osobný pokladník,
  - u vlakových a rušňových čiat pri striedaní na osi môže byť čas na striedanie maximálne 15 minút,
  - práce pred začiatkom a po skončení pracovného výkonu, u vlakových a rušňových čiat sú to technologicky nevyhnutné časy. Započítava sa hlavne:
    - hlásenie sa zamestnancov pri nástupe a po skončení zmeny u komandujúceho, strojmajstra alebo na inom vopred určenom mieste,
    - prevzatie rozkazu od výpravcu, čítanie rozkazov a nariadení pri nastúpení do zmeny,
    - prevzatie hnacieho vozidla,
    - prehliadka vozňov,
    - chôdza pri súpise a prehliadke vlakov, chôdza k vlaku a od vlaku v rámci technologického obvodu, u rušňových čiat vrátane chôdze do strediska prevádzky depa a príľahlej stanice a späť, chôdza do a z nocľažne, ak trvá dlhšie ako 15 minút,
    - prehliadka vozidiel,
    - ďalšie práce uvedené v špeciálnych predpisoch služobných odvetví,
    - prevzatie, odovzdanie technicko-technologického zariadenia POP (KVC).

Článok 30 - Tabuľka mesačných kalendárnych noriem pre pracovné režimy

Deň	36 hodín týždenne		37,5 hodín týždenne	
	SAP	60.súst.	SAP	60.súst.
1	5,13	5,08	5,35	5,21
2	10,26	10,16	10,70	10,42
3	15,39	15,24	16,05	16,03
4	20,52	20,32	21,40	21,24
5	25,65	25,40	26,75	26,45
6	30,78	30,48	32,10	32,06
7	35,91	35,56	37,45	37,27
8	41,04	41,04	42,80	42,48
9	46,17	46,12	48,15	48,09
10	51,30	51,20	53,50	53,30
11	56,43	56,28	58,85	58,51
12	61,56	61,36	64,20	64,12
13	66,69	66,44	69,55	69,33
14	71,82	71,52	74,90	74,54
15	76,95	77,00	80,25	80,15
16	82,08	82,08	85,60	85,36
17	87,21	87,16	90,95	90,57
18	92,34	92,24	96,30	96,18
19	97,47	97,32	101,65	101,39
20	102,60	102,40	107,00	107,00
21	107,73	107,48	112,35	112,21
22	112,86	112,56	117,70	117,42
23	117,99	118,04	123,05	123,03
24	123,12	123,12	128,40	128,24
25	128,25	128,20	133,75	133,45
26	133,38	133,28	139,10	139,06
27	138,51	138,36	144,45	144,27
28	143,64	143,44	149,80	149,48
29	148,77	148,52	155,15	155,09
30	153,90	154,00	160,50	160,30
31	159,03	159,08	165,85	165,51
365	1872,5		1952,8	

Článok 31 - Tabuľky prepočtu dovolenky a výpočtu pomernej časti dovolenky

Prepočet dovolenky v kalendárnych dňoch na dovolenku v pracovných dňoch

Počet kal. dní	Počet prac. dní	Počet kal. dní	Počet prac. dní	Počet kal. dní	Počet prac. dní
1	1/2	13	9 1/2	25	18
2	1 1/2	14	10	26	18 1/2
3	2	15	10 1/2	27	19 1/2
4	3	16	11 1/2	28	20
5	3 1/2	17	12	29	20 1/2
6	4 1/2	18	13	30	21 1/2
7	5	19	13 1/2	31	22
8	5 1/2	20	14 1/2	32	23
9	6 1/2	21	15	33	23 1/2
10	7	22	15 1/2	34	24 1/2
11	8	23	16 1/2	35	25
12	8 1/2	24	17		

Výpočet pomernej časti dovolenky

Pomerná časť Dovolienky	Počet dní (4 týždne dovolienky)	Počet dní (5 týždňov dovolienky)
1/12	2 1/2	3
2/12	4 1/2	6
3/12	7	8 1/2
4/12	9 1/2	11 1/2
5/12	11 1/2	14 1/2
6/12	14	17 1/2
7/12	16 1/2	20 1/2
8/12	18 1/2	23 1/2
9/12	21	26
10/12	23 1/2	29
11/12	25 1/2	32
12/12	28	35

	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	Strana 21 z 21
	Smernica o úprave pracovného času zamestnancov ZSSK (Turnusový poriadok)	2_47_ORLZ_v1

Článok 32 – Záverečné ustanovenia

1. Pre turnusových zamestnancov s kratším pracovným časom v zmysle § 49 Zákonníka práce platia všetky ustanovenia tejto smernice s tým, že ich pracovný čas sa primerane upraví.
2. Zmeny tejto smernice budú predmetom kolektívneho vyjednávanía.
3. Smernica nadobúda platnosť a účinnosť dňom podpisu.
4. Dňom účinnosti tejto smernice sa zrušuje IV. časť – Turnusový poriadok, Kolektívnej zmluvy Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. 2006 číslo 1_06_ORLZ_v1 zo dňa 22.06.2006.